

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΕΔ ΩΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑ ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΣΤΗ ΝΑ ΜΕΣΟΓΕΙΟ¹

Στρατηγός Μιχ. Κωσταράκος
Επίτιμος Α/ΓΕΕΘΑ
Πρώην Πρόεδρος Στρατιωτικής Επιτροπής Ευρωπαϊκής Ένωσης

Τα τελευταία χρόνια η Τουρκία έχει τεθεί σε μια τροχιά αναθεωρητισμού και μεγαλοϊδεατικού εθνικισμού με τελικό στόχο την οριστική ανάδυσή της σε κυρίαρχη περιφερειακή δύναμη.

Για τον σκοπό αυτό, η Τουρκία έχει εργαλειοποιήσει και χρησιμοποιεί κατά κόρον όλες τις δυνατότητες που διαθέτει τα περίφημα **τρία (3) m**

- migration, (μετανάστευση)
- military, (ένοπλες δυνάμεις)
- mosques (τζαμιά – Ισλαμισμός).

Η πεμππουσία αυτής της μαξιμαλιστικής πολιτικής είναι το αφήγημα της «Γαλάζιας Πατρίδος», δηλαδή η περιγραφή της επιστροφής των Τούρκων:

- Πρώτον, στη διεκδίκηση του ελέγχου των θαλασσίων γραμμών συγκοινωνιών στη Μεσόγειο,
- Δεύτερον, στη διανομή του ενεργειακού πλούτου με αποκλειστικά τουρκικούς όρους ανεξάρτητα από διεθνείς συνθήκες και συμβάσεις και
- Τρίτον, στις ενέργειες για τη δυναμική άρση του (κατά τη γνώμη τους) ελληνικού στρατηγικού θαλάσσιου και εναέριου ασφυκτικού εναγκαλισμού στο Αιγαίο και στην Ανατ. Μεσόγειο με την ελληνική κατοχή και στρατιωτική παρουσία στα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου.

¹ Ομιλία 15/052021, σε ομαδική συζήτηση στο «DELPHI ECONOMIC FORUM», μαζί με τον ΑΓΕΕΘΑ Στρατηγό Κ. Φλώρο, τον Επίτιμο Α/ΓΕΕΘΑ και πρώην Υπουργό Ναύαρχο Ε. Αποστολάκη και τον εκπρόσωπο της Lockheed Martin Ν. Πλέσσα

Για την αντιμετώπιση αυτού του τουρκικού αφηγήματος απαιτείται κατά τη γνώμη μου, ένα καινούργιο ελληνικό εθνικό αφήγημα που να αντιπαρατεθεί σε όλα τα παραπάνω αλλά και να προετοιμάσει την Ελλάδα για το δεύτερο τέταρτο του 21ου αιώνα.

Το Δόγμα που ισχύει στη χώρα και εφαρμόζεται είναι Αποτρεπτικό – Αμυντικό, με τρεις πυλώνες στρατηγικής πάνω στους οποίους στηρίζεται η αντιμετώπιση κάθε απειλής. Είναι τα λεγόμενα τρία (3) Ds από τα αρχικά των αντίστοιχων αγγλικών λέξεων:

- Deterrence (Αποτροπή)
- Defence (Άμυνα)
- Dialogue (Διάλογος)

Η Αποτροπή εξ ορισμού είναι το άθροισμα των στρατιωτικών και διπλωματικών δυνατοτήτων μας μαζί με την απαιτούμενη αποφασιστική πολιτική βούληση, και όλο αυτό συνδυασμένο με στρατηγική επικοινωνία για την κοινοποίηση των αποτρεπτικών μας δυνατοτήτων σε όσους αφορά. Εξασφαλίζεται στηριγμένη σε τέσσερα σημεία:

- Αρχικά, στην Εθνική ομοψυχία,
- Έπειτα, στην ενεργή παρουσία στους Διεθνείς Οργανισμούς, στηριζόμενοι στο Διεθνές Δίκαιο και τις υφιστάμενες Συνθήκες.
- Εν συνεχεία, στη σύμπραξη συμμαχιών και ένταση διπλωματικών σχέσεων με γειτονικές ή άλλες χώρες των οποίων τα συμφέροντα συμβαδίζουν με τα δικά μας,
- Και τελικά, σε Ένοπλες Δυνάμεις με ισχυρές στρατιωτικές αποτρεπτικές δυνατότητες.

Με την προβολή αυτών των χαρακτηριστικών της Αποτροπής προσπαθούμε να αποφύγουμε να μας υποεκτιμήσουν και να μας υποτιμήσουν οι αντίπαλοι μας και εξαιτίας αυτού να προχωρήσουν χωρίς πολλές δεύτερες σκέψεις, σε ενέργειες σε βάρος μας που θα οδηγήσουν σε μη ελεγχόμενες κρίσεις. Το τίμημα που θα πληρώσουν για μία τέτοια συμπεριφορά θα πρέπει να είναι ξεκάθαρο σε όλους τους πραγματικούς ή δυνητικούς αντιπάλους. Αυτή η μορφή δυναμικής Αποτροπής, όταν είναι επιτυχής και διαρκής, είναι αυτή που θα εξασφαλίσει τη σταθερότητα και την ασφάλεια.

Αν αυτή η αποτροπή αποτύχει, καταφεύγουμε στην Άμυνα, ενώ απαραίτητο μόνιμο συστατικό της οποιαδήποτε στρατηγικής και σε όλες τις φάσεις, είναι πάντα ο Διάλογος.

Η Ελλάδα, αν θέλει να έχει ασφάλεια και σταθερότητα στην ΝΑ Μεσόγειο απέναντι σε μια Τουρκία που αναγνωρίζει μόνο την ισχύ ως κριτήριο κατάταξης στην παγκόσμια αρένα, θα πρέπει να ενισχύσει σημαντικά τις στρατιωτικές της δυνατότητες, χωρίς φυσικά να εγκαταλείψει καθόλου ούτε τις διπλωματικές ενέργειες προς γείτονες και συμμαχούς ούτε τις προσπάθειες σε ΕΕ, ΝΑΤΟ και ΟΗΕ. Η χώρα όμως θα πρέπει να ισχυροποιήσει την αποτρεπτική της ικανό-

τητα γρήγορα και αποτελεσματικά σε μεγάλο χρονικό βάθος και να αποδεχθεί το οικονομικό βάρος που αυτές συνεπάγονται, με βάρος:

- Στις αεροναυτικές της δυνατότητες.
- Στην αύξηση της ευκινησίας, κινητικότητας και ευελιξίας των πλέον ευέλικτων τμημάτων των ΕΔ, που στην Ελλάδα αποκαλούμε «Ειδικές Δυνάμεις» και
- Στην βελτίωση της αποτελεσματικής αμυντικής δυνατότητας των νησιών.

Όλες οι θεσμοθετημένες προβλέψεις της οργάνωσης των Ενόπλων Δυνάμεων πρέπει να αναθεωρηθούν άμεσα με βάση το γεγονός ότι το επιχειρησιακό έργο, όπως και η περιοχή ενδιαφέροντος της Ελλάδος, έχει ουσιαστικά διπλασιαστεί σε σχέση με το προηγούμενο διάστημα.

Χρειαζόμαστε περισσότερα και ικανότερα πολεμικά πλοία, περισσότερα και ικανότερα μαχητικά αεροσκάφη και μεγαλύτερα ποσοστά στελέχωσης των χερσαίων μονάδων.

Αν η πρόσφατη Νέα Δομή Δυνάμεων δεν ισχυροποιεί τις ΕΔ τόσο ποιοτικά όσο και ποσοτικά, αλλά απλά αναβαθμίζει ποιοτικά και «στιλβώνει» δυνατότητες που αποφασίστηκαν πριν από δεκαετίες, τότε θα πρέπει σύντομα να έχουμε μια νεώτερη Νέα Δομή Δυνάμεων.

Η Ελλάδα είναι κυρίως μία ναυτική χώρα που απαιτείται να είναι και περιφερειακή ναυτική δύναμη, με έναν ισχυρό στόλο στα πλαίσια μιας γενικότερης αεροναυτικής υπεροχής, με δυνατότητα επιχειρήσεων «ανοικτής θαλάσσης» (blue water navy), ο οποίος θα κυριαρχεί στο Αιγαίο, στο Ιόνιο και στην Ανατολική και Κεντρική Μεσόγειο προστατεύοντας κυριαρχία και κυριαρχικά δικαιώματα, καθορισμένα ή δυνητικά.

Όλα τα παραπάνω θα πρέπει να ενταχθούν σε ένα νέο αφήγημα που θα αναδεικνύει την Ελλάδα σαν αποτελεσματικό πάροχο και εγγυητή ασφαλείας στην ΝΑ Μεσόγειο και στα Βαλκάνια, εγγυητή της ελευθερίας των γραμμών συγκοινωνιών και της ασφάλειας των ανατολικών συνόρων της Ευρώπης, και τέλος πολύτιμο σύμμαχο στις διμερείς ή πολυμερείς σχέσεις, ενώσεις ή συμμαχίες που μετέχει.

Εν κατακλείδι στο αφήγημα αυτό θα πρέπει να τονίζεται ξεκάθαρα ώστε να γίνει αντιληπτό από φίλους και εχθρούς, ότι η πιο σημαντική εγγύηση για την εξασφάλιση ασφαλείας και σταθερότητας στη ΝΑ Μεσόγειο αλλά και στο Αιγαίο και στη Κεντρική Μεσόγειο είναι η ισχυρή ελληνική στρατιωτική αποτρεπτική δυνατότητα.